

Commissie Zorgvuldig Bestuur

CZB/V/GV/2013/332

BETREFT: plaatsen kledingcontainers Oxfam op de schooldomeinen

1. PROCEDURE

1.1. Ontvangstdatum: 16 september 2013

1.2. Vraagsteller:

[X], adjunct van de directie – staf, departement Onderwijs en Opvoeding, Stad [A]

1.3. CZB

Bij e-mail van 16 september 2013 ontvangt het secretariaat van de Commissie Zorgvuldig Bestuur een vraag. Per kerende wordt door het secretariaat geantwoord dat een gelijkaardige vraag nog niet aan de Commissie werd voorgelegd. Voorgesteld wordt de vraag op de eerstkomende zitting te behandelen. Vraagsteller stemt hier mee in.

2. INHOUD van de VRAAG

Het departement Onderwijs en Opvoeding van de stad [A] kreeg de vraag van [Z] of het mogelijk is om kledingcontainers te plaatsen aan de stedelijke scholen en op de schooldomeinen van de stad. De winst uit de verkoop van de kledij gaat naar projecten van [Z]. Het is tevens een ecologisch gebaar: de kledingstukken krijgen een tweede leven in plaats van ze in de vuilbak te gooien. Deze visie strookt met het pedagogisch project van de scholen van de stad.

Vraagsteller wil weten of ze op de vraag kunnen ingaan zonder in conflict te komen met de regels inzake handelsactiviteiten, reclame en sponsoring.

Bijkomend wordt de vraag gesteld of de stad ervoor kan opteren om geen containers te plaatsen maar om bijvoorbeeld jaarlijks op school ten gunste van [Z] een vrijblijvende inzamelactie van kledij te organiseren.

3. ZITTING VAN DE COMMISSIE

3.1. Datum en uur: 23 september 2013 om 14.00 uur.

3.2. Kamer:

Gemeenschappelijke zitting van de kamer bevoegd voor het basisonderwijs en de kamer bevoegd voor het secundair onderwijs, de centra voor leerlingenbegeleiding, het deeltijds kunstonderwijs en het volwassenenonderwijs.

3.3. Commissieleden

De Commissie is in overeenstemming met artikel V.22 van het decreet van 13 juli 2001 betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 28.11.2007 betreffende de samenstelling van de Commissie Zorgvuldig Bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Raf Verstegen, voorzitter;

Paul De Winne, Etienne Becuwe en Jean Dujardin, leden.

3.4. Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

/

3.5. Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging eenparig de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en advies.

4. ADVIES VAN DE COMMISSIE

4.1. Regelgeving

* Decreet basisonderwijs van 25 februari 1997

Artikel. 51

§ 4. Een schoolbestuur dat mededelingen toelaat die rechtstreeks of onrechtstreeks ten doel hebben de verkoop van producten of diensten te bevorderen, waakt erover dat :

1° door het schoolbestuur verstrekte leermiddelen of verplichte activiteiten vrij blijven van bedoelde mededelingen;

2° facultatieve activiteiten vrij blijven van bedoelde mededelingen, behoudens indien deze mededelingen louter attenderen op het feit dat de activiteit of een gedeelte van de activiteit ingericht werd door middel van een gift, een schenking of een prestatie om niet of verricht onder reële prijs door een bij name genoemde natuurlijke persoon, rechtspersoon of feitelijke vereniging;

3° bedoelde mededelingen kennelijk niet onverenigbaar zijn met de pedagogische en onderwijskundige taken en doelstellingen van de school;

4° bedoelde mededelingen de objectiviteit, de geloofwaardigheid, de betrouwbaarheid en de onafhankelijkheid van de school niet in het gedrang brengen.

*Codex Secundair Onderwijs

Artikel 10

Een schoolbestuur dat sponsoring of mededelingen die rechtstreeks of onrechtstreeks ten doel hebben de verkoop van producten of diensten te bevorderen, toelaat, waakt erover dat :

1° door het schoolbestuur verstrekte leermiddelen vrij blijven van bedoelde mededelingen;

2° activiteiten vrij blijven van bedoelde mededelingen, behoudens indien deze mededelingen louter attenderen op het feit dat de activiteit of een gedeelte van de activiteit ingericht werd door middel van een gift, een schenking of een prestatie om niet of verricht onder reële prijs door een bij name genoemde natuurlijke persoon, rechtspersoon of feitelijke vereniging;

3° sponsoring en bedoelde mededelingen kennelijk niet onverenigbaar zijn met de pedagogische en onderwijskundige taken en doelstellingen van de school;

4° sponsoring en bedoelde mededelingen de objectiviteit, de geloofwaardigheid, de betrouwbaarheid en onafhankelijkheid van de school niet in het gedrang brengen.

*Omzendbrief BaO 2002/3 van 21 februari 2002 betreffende zorgvuldig bestuur in het basisonderwijs.

*Omzendbrief SO 78 van 27 november 2001 betreffende zorgvuldig bestuur in het secundair onderwijs.

4.2. Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij bevoegd is rekening houdende met de aangebrachte feiten en de geldende regelgeving.

4.3. Advies

4.3.1. Mededelingen die de verkoop van producten of diensten bevorderen.

De onderwijsregelgeving regelt het statuut van mededelingen die rechtstreeks of onrechtstreeks tot doel hebben de verkoop van producten of diensten te bevorderen. Dergelijke mededelingen zijn niet absoluut verboden. De decreetgever heeft er wel strikte beperkingen voor ingesteld.

In het basisonderwijs moet het schoolbestuur er over waken dat de door het bestuur verstrekte leermiddelen en de verplichte activiteiten vrij blijven van bedoelde mededelingen. Onder leermiddelen en activiteiten moet worden verstaan alles wat noodzakelijk is om de eindtermen te realiseren, de ontwikkelingsdoelen na te streven of de in het eigen leerplan opgenomen doelstellingen te realiseren. Het betreft alles wat daartoe aangewend wordt in de klas bij het opvoeden en leren: leermiddelen (leerboeken, agenda, geografische kaarten, foto's, folders, brochures e.a.), didactisch materiaal (video, audio, film e.a.). Elke reclameboodschap (tekst, foto) bij leermiddelen of verplichte onderwijsactiviteiten die bepaalde bedrijven, producten of merken onder de aandacht brengen of suggereren is in strijd met het decretaal verbod betreffende reclame.

De onderwijsregelgeving voorziet wel een uitzondering op het verbod op reclameboodschappen bij facultatieve activiteiten in het basisonderwijs. Er mag sponsorvermelding zijn. De sponsorvermelding moet wel verenigbaar zijn met de pedagogische en onderwijskundige taken en doelstelling van de school en ze mag de objectiviteit, de geloofwaardigheid, de betrouwbaarheid en onafhankelijkheid van de school niet in het gedrang brengen.

In het secundair onderwijs geldt dat de leermiddelen vrij moeten blijven van mededelingen die rechtstreeks of onrechtstreeks tot doel hebben de verkoop van producten of diensten te bevorderen. Met leermiddelen wordt bedoeld dat wat in het noodzakelijke onderwijsprogramma in ruime zin gebruikt wordt bij het leren. Ook activiteiten (zowel verplichte als facultatieve) moeten vrij zijn van die mededelingen maar ook hier voorziet de regelgeving in de uitzondering op het verbod zoals die voor het basisonderwijs voor de facultatieve activiteiten geldt.

Met respect voor de aldus omschreven grenzen kan het schoolbestuur verder een eigen beleid voeren op het gebied van reclame en sponsoring. De principes die de school daarbij hanteert, worden overlegd binnen de schoolraad en moeten in het schoolreglement worden verwoord. Verder kan een bedrijf/organisatie zich in een school enkel manifesteren mits uitdrukkelijke toestemming van het schoolbestuur en/of directie.

4.3.2. Toepassing: kledingcontainers op schooldomein.

De Commissie stelt vast dat de vraag tot het plaatsen van kledingcontainers op de schooldomeinen uitgaat van een niet-gouvernementele organisatie die zich richt op ontwikkelingssamenwerking en humanitaire actie. De containers dienen als verzamelpunt voor tweedehandskleding die nadien door de organisatie zelf verkocht wordt ten behoeve van haar projecten. Het schoolbestuur stelt zelf bijkomend de vraag naar de toelaatbaarheid van een inzamelactie van kledij op school voor de betrokken organisatie indien niet geopteerd wordt voor de plaatsing van containers.

Naar het oordeel van de Commissie is het onmiskenbaar dat de vraag betrekking heeft op een actie met een ruim erkend maatschappelijk doel. De onderwijsregelgeving laat toe dat schoolbesturen autonoom beslissen om mee te werken aan dergelijke actie. Zij kunnen daarbij uit een waaier van gelijkaardige initiatieven een project kiezen dat naar hun oordeel door de schoolgemeenschap zal worden gedragen. De plaatsing van de containers is, gelet op de maatschappelijk nuttige context waarin deze kadert, niet te catalogeren als commerciële reclame of als politieke activiteit.

In zoverre de deelname van ouders en leerlingen geheel vrijblijvend is en de normale werking van de school niet wordt gehinderd is de medewerking van de school aan de kledinginzameling onder de vorm van het aanbieden van het schoolterrein voor de plaatsing van een container of via een jaarlijkse inzamelactie voor de Commissie aanvaardbaar.

Brussel, 23 september 2013

Marleen Broucke
Secretaris

Raf Verstegen
Voorzitter